

Citiți lecția din manual: *Uniunea Europeană: principii de organizare și funcționare*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Uniunea Europeană: Principii de organizare și funcționare

1. Definiții

Integrare = reuniunea mai multor părți într-un singur tot; includere; înglobare.

Acquis comunitar = ansamblul de drepturi și obligații asumate de statele membre ale Uniunii Europene, normele juridice ce reglementează activitatea Comunităților Europene și a instituțiilor.

Uniune vamală = acord încheiat între mai multe state, în vederea creării unui teritoriu vamal comun, scutit de taxe pentru circulația bunurilor.

2. Ce este U.E.?

- U.E. (Uniunea Europeană), cu o suprafață de 4.233.262 km² și o populație de aproximativ 447 milioane, este o uniune politică și economică formată din 27 de state din Europa;
- pentru a se pune capăt numărului mare de războaie europene, care au culminat cu cel de-al Doilea Război Mondial, a fost creată U.E., rezultatul unui proces de **integrare** a statelor într-un ansamblu coerent politic, economic, juridic și cultural;
- acest proces a presupus adoptarea unor principii și valori comune (economia de piață, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, stat de drept și respectarea drepturilor omului), a unor norme și reglementări unitare și realizarea unui cadru instituțional (**acquis-ul comunitar**), care să asigure o conducere comună tuturor statelor europene (2022: 27 state membre).

3. Uniunea Europeană: scurt istoric

- 5 mai 1949 - la Londra, a luat naștere Consiliul Europei, cu rolul de a îmbunătăți relațiile dintre statele de pe continent;
- 9 mai 1950 - la Paris, ministrul de externe francez Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman a propus crearea unei Europe organizate, bazată pe apropierea franco-germană, indispensabilă menținerii unor relații pașnice („*Declarația Schuman*”);
- 1951 - la inițiativa reprezentanților Franței (Jean Omer Marie Gabriel Monnet și Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman), Germania de Vest (Konrad Hermann Joseph Adenauer și Walter Hallstein), Regatului Unit (Winston Churchill), Belgiei (Paul-Henri Charles Spaak), Olandei (Sicco Leendert Mansholt și Johan Willem “Wim” Beyen), Luxemburgului (Joseph Bech) și Italiei (Alcide Amedeo Francesco De Gasperi și Altiero Spinelli) s-a semnat tratatul C.E.C.O. (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului), cu scopul de a crea o **uniune vamală** pentru aceste resurse;
- 25 martie 1957 - la Roma, statele membre C.E.C.O. au semnat alte două tratate ce au prevăzut înființarea C.E.E.A. (Comunitatea Europeană a Energiei Atomice sau Euratom) și a C.E.E. (Comunitatea Economică Europeană), cu scopul de a desființa treptat taxele vamale pentru toate produsele („*pieța comună*”);
- 14 iunie 1985 - la Luxemburg, s-a semnat Acordul Schengen, prin care s-au suprimat controalele la frontierele dintre majoritatea statelor membre, s-a consolidat cooperarea între serviciile de poliție naționale și au devenit mai stricte verificările la frontierele externe ale spațiului comunitar;
- 17 februarie 1986 - la Milano, a fost semnat Actul Unic European, un pas înainte spre formarea Uniunii Europene, prin eliminarea oricărui tip de control la frontierele dintre statele membre;
- 7 februarie 1992 - semnarea Tratatului de la Maastricht: C.E.E. s-a transformat în U.E., a fost definită „*cetățenia europeană*”, moneda unică comună (Euro) și s-a adăugat unității economice cea politică (s-au stabilit reguli clare pentru politica externă și de securitate, precum și pentru o cooperare mai strânsă în domeniul justiției și al afacerilor interne). Tratatului i s-au adus modificări în anii 2004

(Tratatul de la Nisa) și 2007 (Tratatul de la Lisabona).

4. Instituții și simboluri

I. Funcționarea U.E. este asigurată de următoarele instituții:

- a. Parlamentul European (sediul la Strasbourg, Bruxelles și Luxemburg): format din reprezentanții aleși ai cetățenilor U.E. (alegeri organizate o dată la 5 ani), asigură puterea legislativă și monitorizează respectarea drepturilor cetățenilor statelor membre;
- b. Consiliul European (sediul la Bruxelles): format din șefii de stat și de guvern ai țărilor membre, definește direcția politicii generale și prioritățile Uniunii Europene;
- c. Consiliul Uniunii Europene (sediul la Bruxelles și Strasbourg): format din miniștrii din fiecare stat membru, reprezintă guvernele statelor membre, răspunde de domeniul de politică supus discuțiilor, adoptă legislația europeană și coordonează politicile U.E.;
- d. Comisia Europeană (sediul la Bruxelles): formată dintr-o echipă („colegiul”) de comisari, câte unul din fiecare stat membru, apără interesul general al U.E., propunând acte legislative, asigurând respectarea acestora și implementând politicile și bugetul Uniunii;
- e. Curtea de Justiție a Uniunii Europene (sediul în Luxemburg): formată din câte trei judecători din fiecare stat membru, se asigură că legislația europeană este interpretată și aplicată în același mod și garantează că țările și instituțiile U.E. se supun dreptului european;
- f. B.C.E. (Banca Centrală Europeană) - sediul în Frankfurt: formată din președintele și vicepreședintele B.C.E. și guvernatorii băncilor centrale din toate statele membre, gestionează moneda euro, menține stabilitatea prețurilor și trasează politica economică și monetară a U.E.;
- g. Curtea Europeană de Conturi (sediul în Luxemburg): formată din câte un reprezentant din fiecare stat membru, verifică dacă fondurile U.E. sunt colectate și/sau utilizate corect și ajută la îmbunătățirea gestiunii financiare a Uniunii.

II. Structura suprastatală U.E. are următoarele simboluri:

- a. Drapelul U.E.: o reprezentare pe fond albastru cu 12 stele galbene, dispuse în cerc, semnificând unitatea statelor europene și perfecțiunea;
- b. Imnul U.E.: „*Oda bucuriei*”, un fragment din *Simfonia a IX-a* de Ludwig van Beethoven, pe versuri de Johann Christoph Friedrich Schiller;
- c. Moneda unică: Euro. Zona Euro reprezintă cele 20 de state din cadrul U.E. (Austria, Belgia, Cipru, Croația, Finlanda, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovenia și Slovacia) care au adoptat euro ca monedă unică și țările din afara U.E. care folosesc moneda europeană (Andorra, Monaco, San Marino și Vatican);
- d. Deviza U.E.: „*Unitate în diversitate*”, adoptată în urma unui concurs organizat în septembrie 1999, la care au participat 80.000 de tineri cu vârste cuprinse între 10 și 20 de ani;
- e. Ziua Europei: sărbătorită pe 9 mai, la care Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman a propus formarea C.E.C.O. (1950), dar și ziua încheierii celui de-al Doilea Război Mondial în Europa (1945).

5. Extinderea U.E.

- U.E. s-a extins în mai multe etape (valuri de aderare):

I. 1951: „*Europa celor șase*” (nucleul U.E.): Franța, R.F.G., Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg.

II. 1973: prin aderarea Regatului Unit, Irlandei și Danemarcei „*Europa celor șase*” a devenit „*Europa celor nouă*”.

III. 1981: aderarea Greciei la blocul comunitar.

IV. 1986: integrarea Spaniei și Portugaliei în familia europeană.

V. 1995: prin aderarea Austriei, Suediei și Finlandei s-a format „*Europa celor 15*”.

VI. 2004: extinderea blocului în Europa Centrală, de Est și zona Mării Mediterane, prin aderarea Estoniei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei, Cehiei, Slovaciei, Ungariei, Sloveniei, Ciprului și Maltei.

VII. 2007: familia europeană s-a extins prin aderarea României și a Bulgariei.

VIII. 2013: procesul de extinderea a U.E. în Peninsula Balcanică a continuat, prin aderarea Croației.

IX. 1 februarie 2021: Brexit - Regatul Unit a încheiat procesul de ieșire din blocul comunitar.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=SFeB9fMGJ9k>

<https://www.youtube.com/watch?v=W0peMlyxVGM>

Fișă de lucru: Uniunea Europeană: Principii de organizare și funcționare

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„Prin prezentul tratat, Înaltele Părți Contractante instituie între ele o Uniune Europeană, denumită în continuare „Uniune”, căreia statele membre îi atribuie competențe pentru realizarea obiectivelor lor comune. (...)

În relațiile sale cu restul comunității internaționale, Uniunea își afirmă și promovează valorile și interesele și contribuie la protecția cetățenilor săi. Aceasta contribuie la pacea, securitatea, dezvoltarea durabilă a planetei, solidaritatea și respectul reciproc între popoare, comerțul liber și echitabil, eliminarea sărăciei și protecția drepturilor omului și, în special, a drepturilor copilului, precum și la respectarea strictă și dezvoltarea dreptului internațional, inclusiv respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite. (...)

Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, precum și identitatea lor națională, inerentă structurilor lor fundamentale politice și constituționale, inclusiv în ceea ce privește autonomia locală și regională.”

(Tratatul consolidat al Uniunii Europene)

1. Transcrieți din text fragmentul care exprimă motivul formării Uniunii Europene.

2. Identificați, pe baza textului, cinci obiective ale Uniunii Europene la nivel internațional.

3. Prezentați un avantaj și un dezavantaj al eliminării granițelor dintre statele membre ale Uniunii Europene.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Aramis, București, 2019.
3. Ochescu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura CD Press, București, 2019.
5. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Litera, București, 2024.
6. Carol, Anne, Garrigues, Jean, Ivernel, Martin, *Dicționar de istorie a secolului XX*, Editura ALL Educațional, București, 2000.
7. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
8. Jenkins, Simon, *Scurtă istorie a Europei: de la Pericle la Putin*, Editura Litera, București, 2019.
9. Field, Jacob F., *Istoria Europei în pilule*, Editura Litera, București, 2019.
10. Gaillard, Jean-Michel, Rowley, Anthony, *Istoria continentului european (De la 1850 până la sfârșitul secolului al XX-lea)*, Editura Cartier, Chișinău, 2001.
11. Usherwood, Simon, Pinder, John, *Uniunea Europeană. O foarte scurtă introducere*, Editura Litera, București, 2020.

